

Förpackning och postning av prover

Jordprovsaskarna packas i en stadig papplåda, det största numret på botten och minsta överst. Eventuellt tomt utrymme i lådan skall man fylla med tidningspapper så att askarna inte kommer åt att röra sig och locken hålls stängda.

Medföljande beställningsblanketter, eventuella kartor och övriga bilagor packas i en plastpåse och placeras överst i lådan.

Jordprover kan sändas gratis via lantbruksafärearnas uppsamlingsställen eller genom att själv posta proverna direkt till Markkarteringstjänst. Förpackningarna med jordprovsaskar innehåller ett frankerat paketkort för vilket vi debiterar enligt ikraftvarande prislistan i samband med faktureringen.

Resultat och betalning elektroniskt

www.resultatmagasin.fi

I resultatmagasinet hittar man resultaten på basis av kund- och undersökningsnummer. Analysresultaten fås också per post eller via Farmit -postlådan.

Analysresultaten kan också beställas för leverans och betalning i elektroniskt format direkt till den egna datorn. Tjänsten förutsätter medlemskap i Farmit-Klubben samt ikraftvarande internetbankkontakt. Elektroniska resultat levereras till Farmit -postlådan. Därifrån kan resultaten överföras till olika planeringsprogram eller skrivas ut. För att kunna leverera resultaten elektroniskt till rätt Farmit -postlåda behöver vi veta beställarens Farmit -användarkod. Anteckna användarkoden i fältet för uppgifter om betalaren på beställningsblanketten.

Beställda kartutskrift o.dyl. material skickas per post.

Giltighetstid

Enligt det gårdsspecifika miljöprogrammet är markkarteringsresultaten i kraft 3-5 år på spannmåls- och vallodlingsgårdar och 1-3 år i grönsaksodling på friland. Enligt det nationella verkställighetsbeslutet för nitratdirektivet (SRB 931/2000) skall husdjursgårdar ha en ikraftvarande stallgödselanalys som skall förnyas med minst 5 års intervall. Beslutet gäller alla gårdar som producerar och använder kreatursgödsel.

Sköt om miljön

Basera gödslingen och kalkningen på dina åkrar på regelbundna markkarteringar. På så sätt skonar du miljön och uppnår det bästa ekonomiska resultatet.

Tilläggsuppgifter om analystjänster

www.markkarteringstjanst.fi

www.tilaukset.viljavuuspalvelu.fi

www.resultatmagasin.fi

Viljavuuspalvelu Oy Markkarteringstjänst

PB 500, 50101 S:t Michel
Telefon (015) 320 400, fax (015) 225 205

MARKKARTERINGS- PROVTAGNING:

Utrustning och anvisningar

VILJAVUUSPALVELU

MARKKARTERINGSTJÄNST

Utrustning

- jordprovsaskar
- beställningsblankett för markkartering och vattenfast (permanent) tusch
- karta över gårdens åkrar (bas-/jordbruksskiften) eller tidigare karta över markkartering på vilken provtagningspunkterna märks ut
- provtagningsborr eller annat lämpligt provtagningsredskap

Provtagningen påbörjas med planering av provtagningsställena.

Punktmetoden

Provet sammanställs av 7-8 delprov. Delproven tas jämnt på skiftet så att de representerar hela figuren. Om jordarten på skiftet varierar bildar man separata figurer av områdena med klart olika jordarter och från dessa tas egna särskilda prov. Punktmarkeringen lämpar sig bäst för små figurer och används alltid då provtagning utförs för första gången på ett skifte.

Linjemetoden

Man föreställer sig en provtagningslinje på figuren. Det är till fördel om man har märkt ut eller det finns mätbara fixpunkter på linjen. Från linjen som definierats enligt ovan samlas ungefär 7-15 st delprov. Vid linjekartering skall proverna tas vart tredje år, varvid en tillräcklig provtagningsstäthet för varje basskifte är ett prov per varje påbörjad 10 hektar. (Miljöstödsanvisningarna 2007)

Provtagning i precisionsodling

I punktmarkering tas proven antingen enligt skördekartans uppgifter eller genom att använda tätare provtagning än normalt enligt tydliga jordartgränser. Provtagningsområdena kan märkas ut på kartan med gränslinjer varvid den interpolerade färgutskriften beskriver variationerna i bördigheten på skiftet. Positioneringen kan göras med hjälp av VpGPS-programmet i mobiltelefonen och de koordinatuppgifter som samlas ihop för proverna skickas via den elektroniska beställningsblanketten till Markkarteringstjänst.

På adressen www.markkarteringstjanst.fi finns anvisningar för hur positioneringsprogrammet installeras samt bruksanvisning. Jordprover som skickats in tillsammans med koordinater kan i ett senare skede förankras till en VIPU-karta.

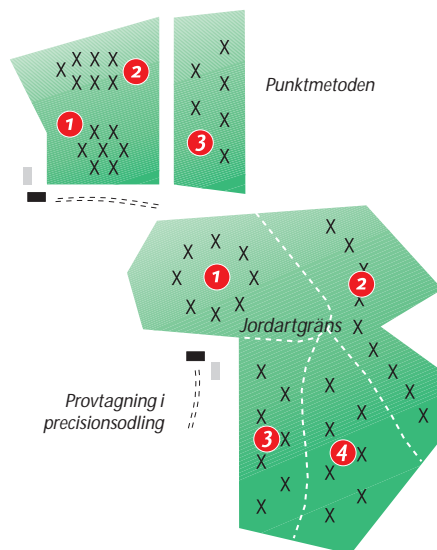
Åkerbrukets markkarteringsprovtagning enligt villkoren för miljöstödet 2007 – 2013:

- markkartering med 5 års intervall
- ett prov/basskifte om skiftet över 0,5 ha
- om skiftet större än 5 ha, ett prov per varje påbörjad 5 ha
- om skiftet högst 0,5 ha, ett prov per varje påbörjad 2 ha
- proven tas med ovannämnda intervall när föregående markkarteringar inte längre är giltiga

Det här är minimikraven, i praktiken lönar det sig att utföra markkartering med mycket tätare provtagning. Variationerna i pH- och näringstillståndet på olika delar av skiftena är överraskande stora och för att påvisa detta krävs provtagning mellan olika jordarter eller skördenivåer.

Askarna numreras på förhand, redan i planeringsstadiet. Numreringen görs med **vattenfast tusch** i ändan av asken, inte på locket. Samtidigt fyller man i beställningsblanketten genom att anteckna provnumren och önskade analyser. Det lönar sig att göra anteckningarna med **kulspetspenna**.

Beställningsblanketten kan också fyllas in **elektroniskt** www.tilaukset.viljavuuspalvelu.fi > **på svenska**. Blanketten skickas elektroniskt direkt till Markkarteringstjänst och skrivs ut som pappersversion tillsammans med jordproverna. Då man vill ha en kartutskrift antecknas provnumren och provtagningspunkterna på kartan.

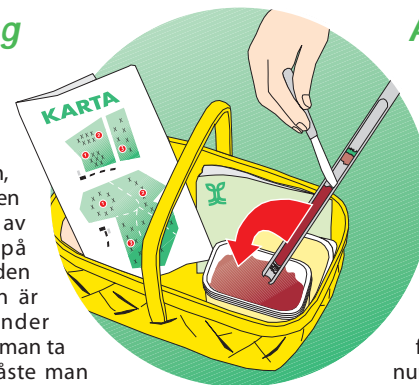

Provtagning

De bästa tidpunkterna för provtagning är tidig vår direkt efter att tjälen gått ur jorden, dvs. innan vårarbeten eller -gödslingen av vallarna samt på hösten efter skörden ända tills marken är frusen. Också under vaxtperioden kan man ta jordprover. Då måste man förhindra att årgödslingen kommer med i provet. Jordprovet tas i plantraden så att jordborren inte träffar gödselraderna i mellanrummen. På vallar tas proverna efter slåttern men innan tilläggs-gödslingen och för säkerhets skull lönar det sig att avlägsna växtligheten från markytan på delprovet.

På området som undersöks **tas proverna enligt jordart**, från ställen med jämn markkvalitet och genom att undvika ställen som avviker från åkerns allmänna skick. Stick borsten genom hela matjordslaget (= plogskiktet). Delprovet lösgörs genom att vrida Mikko-jordborren medsols ett helt varv varvid den västa kanten på jordborren skär av jordkolumnen och jordprovet kommer upp med borsten. **Delprovet kontrolleras** och skräp, stenar och alv som eventuellt kommit med avlägsnas. Efter kontrollen trycks jordprovet direkt i provasken t.ex. med en skruvmejsel. Man skall ta **minst 7 delprov** per provask så att asken fylls nästan helt och hållet. På torvmarker kan spaden vara ett bättre provtagningsredskap än jordborren. Numrering enligt provtagningsplanen görs med vattenfast (permanent) tusch i ändan av askarna.

Locken sluts omsorgsfullt och jordprovsaskarna packas tätt i en lämplig papplåda, asken med det lägsta numret överst.

Analysbeställning

Markkarteringen beställs med en blankett som delvis avläses optiskt. Överst till vänster på blanketten anges beställarens namn, gatadress, postadress och telefonnummer. Resultaten levereras endast till beställaren, ifall annat inte uppges. Upp till höger på blanketten antecknas gårdens namn och gårdssignum samt hemkommunen för statistikföring av resultaten, samt kundnummer eller nummer på föregående jordanalys. Kartutskrift, språk samt hur brådskande beställningen är anges genom att svärta respektive ovaler som avläses optiskt.

Den egentliga analysbeställningen görs genom att anteckna löpande numrering för proverna i kolumnen längst till vänster på blankettens beställningsdel. Nummerserien skall vara komplett och parallella (t.ex. A3 och B3) anteckningar är inte tillåtna. I kolumnen för basskiftesignum anges skiftena antingen med signum eller skiftesnamn. Vi rekommenderar att man anger signumet för såväl bas- som jordbruksskiftena. Då kan resultaten riktas direkt till i frågavarande skiften alltid när kart- eller kalkyleringsprogrammen tillåter det.

Genom att svärta "Gödselråd" -ovalen i blankettens följande kolumn beställer man provspecifika råd för val av kalknings- och gödselmedel. Råden är också växtspecifika varför uppgifterna om den kommande växtperiodens odlingsväxt och sort samt förväntad skördenivå alltid skall uppge i samband med beställning av gödslingsrekommendationer.

Uppgifterna om jordart och mullhalt kan tas från den föregående undersökningen. Laboratoriet analyserar jordarten för alla prover men de jordartsuppgifter som beställaren angett är viktig jämförelseinformation när resultaten klassificeras.

I kolumnen **Grundanalys** beställer man analys av jordart, pH och ledningstal, samt analys av huvudnäringssämna kalcium, fosfor, kalium, magnesium och svavels lösliga delar, dvs. de delar som är användbara för växterna. Prisen på standardpaketen av spårämnesanalyser är betydligt förmånligare än enskilt beställda analyser. Analys av flera spårämnen lönar sig därför att beställa som paket. Spårämnesanalys rekommenderas för varje prov.

